

התשואה למיומנויות ולשכלה גבוהה בישראל

ירדן קידר

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

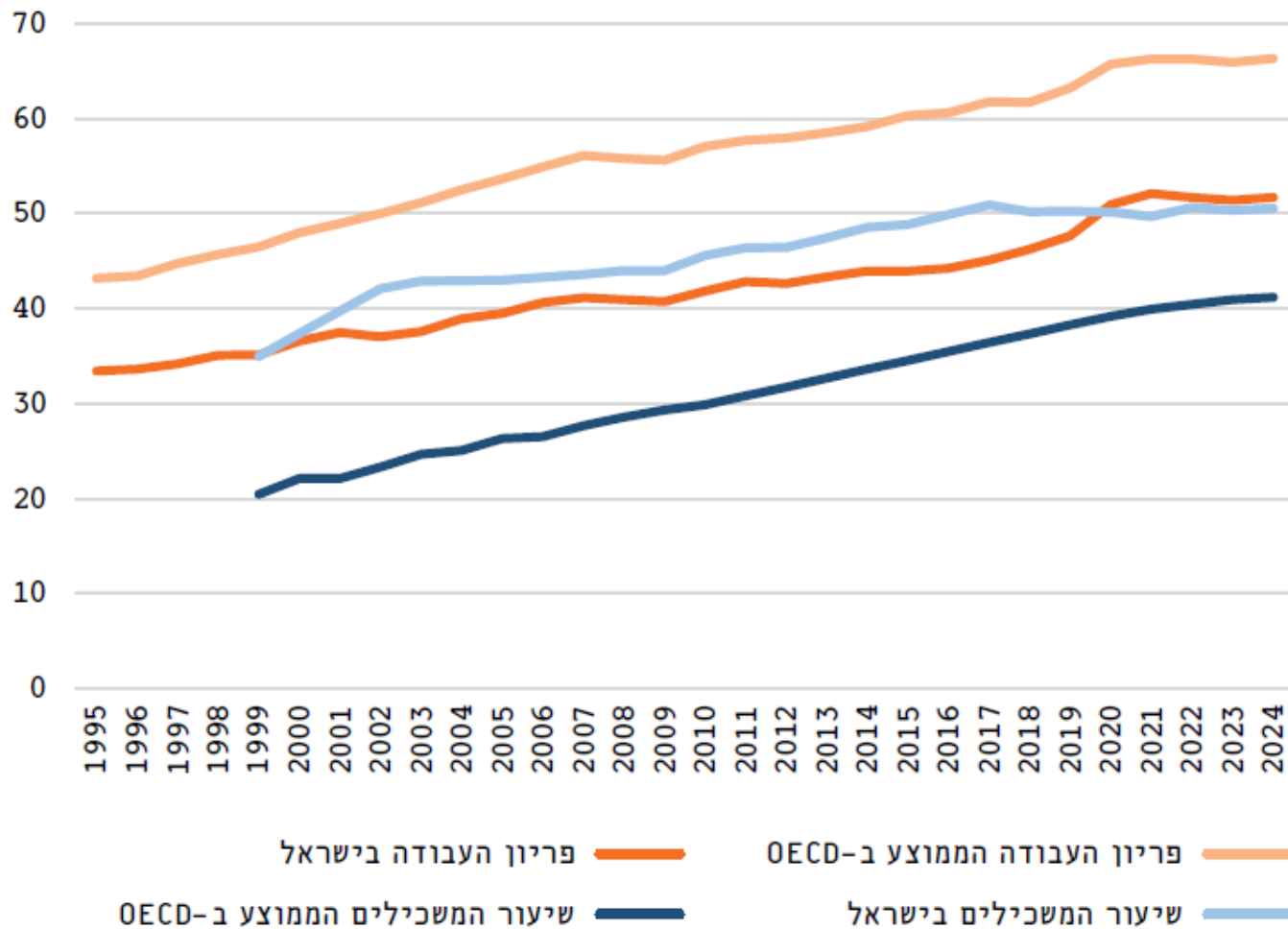
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

פריון העבודה: תמ"ג לשעת עבודה (דולרים לשעה PPP, מחירי 2020),
ושיעור המשכילים באוכלוסייה, 1995-2024

שיעור המשכילים גבוה בישראל, אך פריון העבודה נמוך ומדביק לאט את מדינות ה-OECD.

רקע: פער הפריון

כנס אלי הורביץ

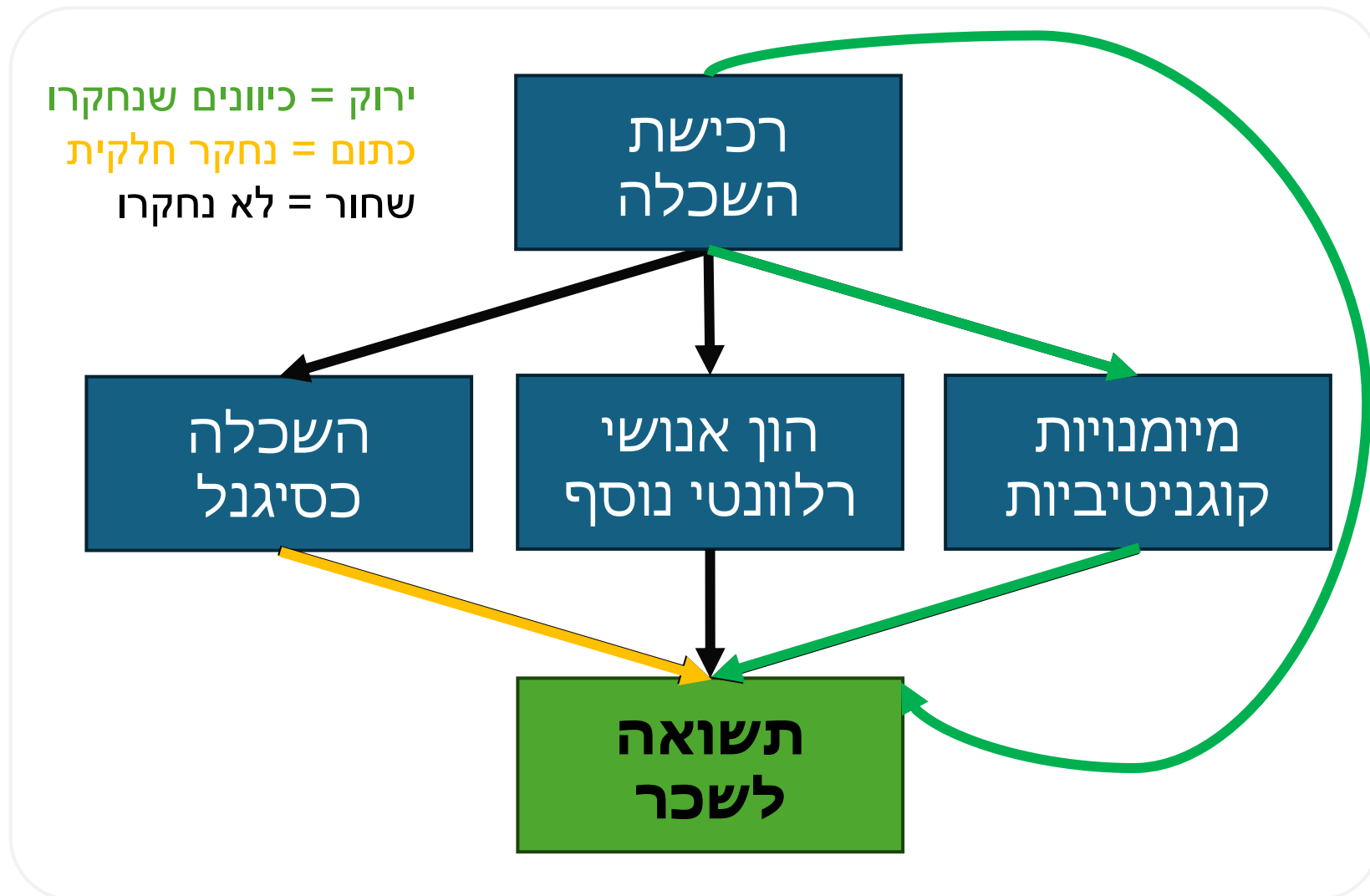
לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

איך מגדילים מיומנויות לאור פערי הפרייון של ישראל לעומת ה-OECD?

ההזדמנות	איזו השכלה?	הכלי הקלאסי: השכלה
<p>סקר PIAAC של OECD שופך אור על ההיבט הקוגניטיבי + מחבר למכלול של נתונים נוספים</p>	<p>הבנה של סוגי ההשכלה הרלוונטיות לשוק העבודה.</p> <p>גם באופן כללי וגם עבור קבוצות אוכלוסיה שונות.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • השקעה של כ-12.5 מיליארד ש"ב-2022 (OECD) • הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה

השאלות: כיצד משפיעה השכלה על מיומנויות, ושתיהן על השכר?
מה ההבדלים לפי אוכלוסיות וסוגי השכלה?

מגנוני
השפעת
השכלה
על השכר
בשוק
העבודה

Spence 1973; Arrow 1973; ,Jonas, 2018; OECD 2013,2025 , Kyröläinen et al., 2021 ,Hanushek et al. 2015)
(Altonji & Pierret, 2001; Cameron & Heckman, 2001 ,Stiglitz 1975

נתונים

שילוב נתוני סקר PIAAC + נתונים
מינהליים

הון אנושי

3 סוגי מיומנויות
11 קבוצות השכלה
(תעודה גבוהה ביותר, סוג מוסד, מקצוע לימוד)

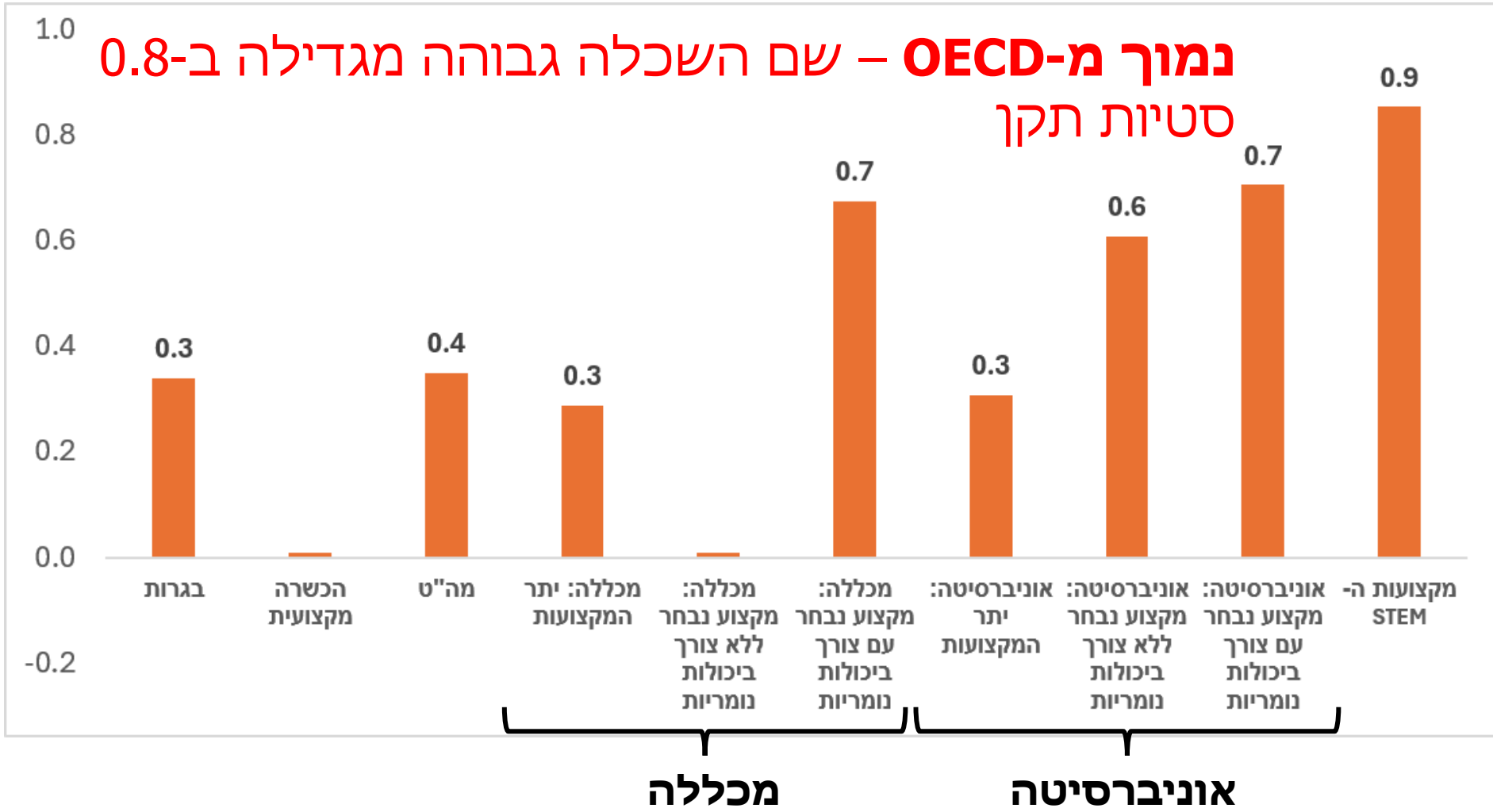
מתודולוגיה

רגרסיות השכלה --< מיומנויות
רגרסיות הון אנושי --< שכר
מאפייני רקע דמוגרפיים + תעסוקתיים

מאפייני
המחקר

הקשר בין השכלה לבין אוריינות מתמטית (SD)

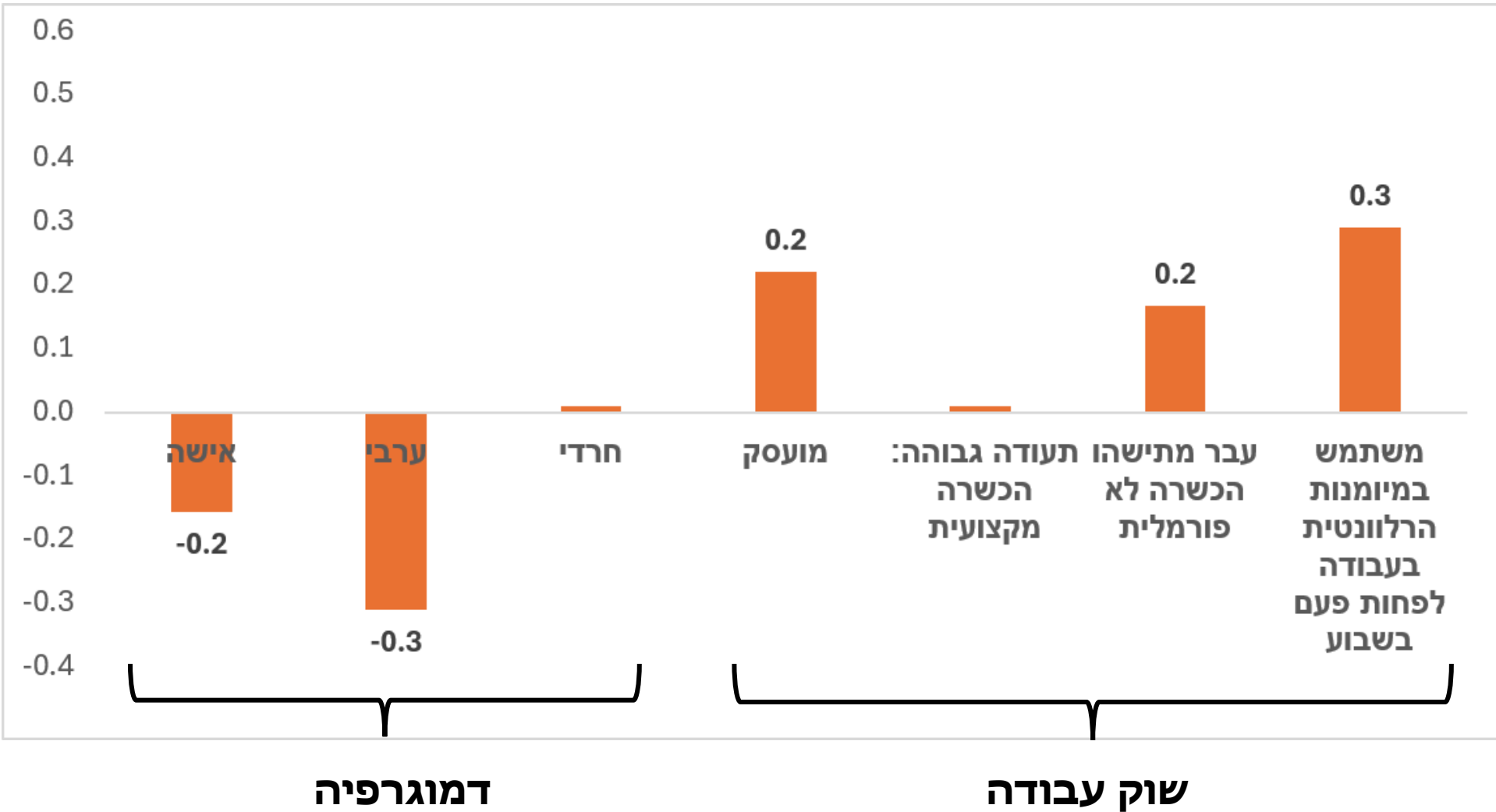

המיומנויות
גבוהות
באוניברסיטה
על פני מכללות.

אבל **למקצוע**
הלימוד חשיבות
גבוהה גם כן

הקשר בין דמוגרפיה ותעסוקה לבין אוריינות מתמטית (SD)

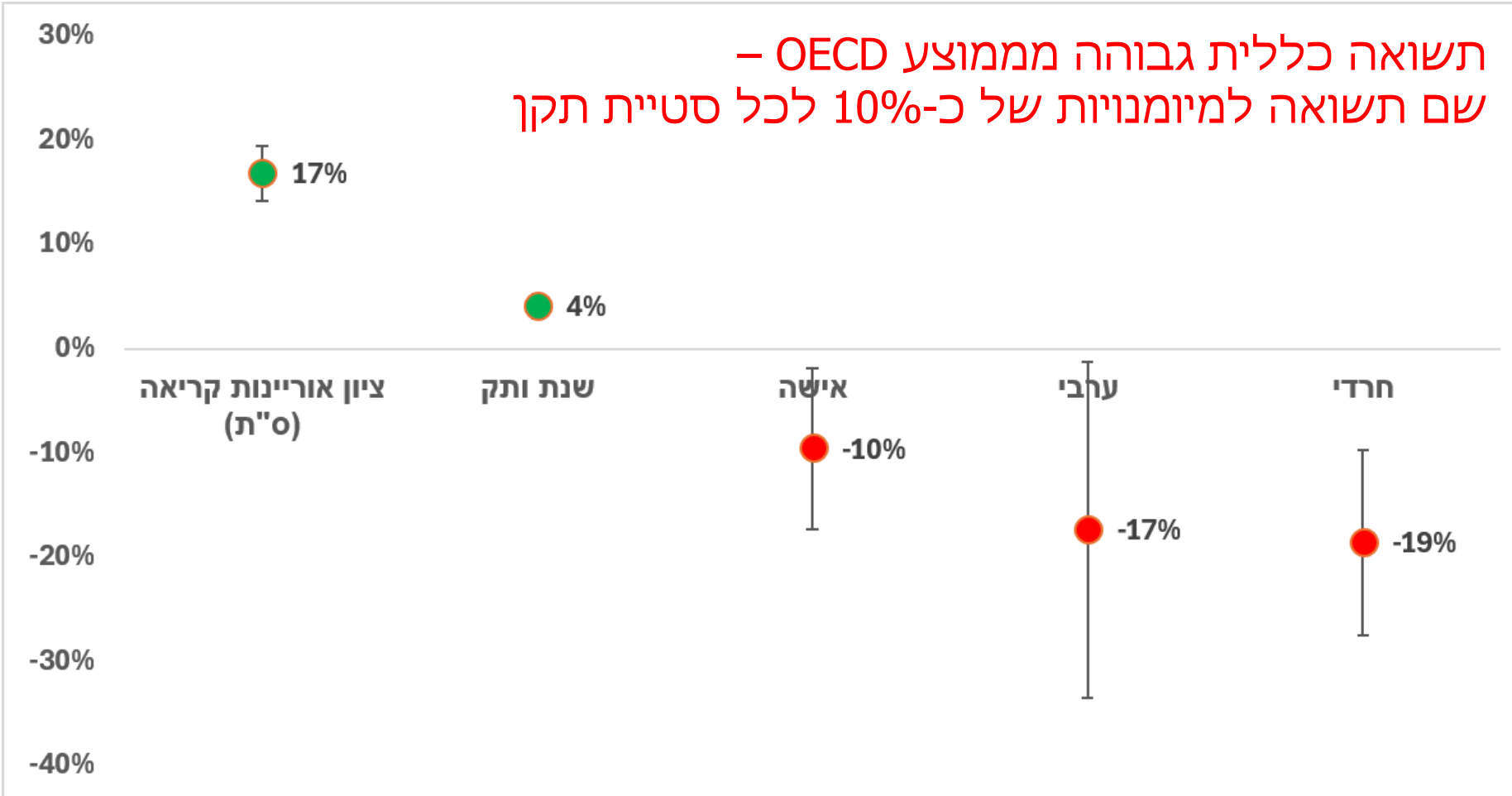
לחרדים
מיומנויות דומות
ללא חרדים

הכשרה בלתי
פורמלית <
הכשרה פורמלית

תשואת השכר לאוריינות קריאה

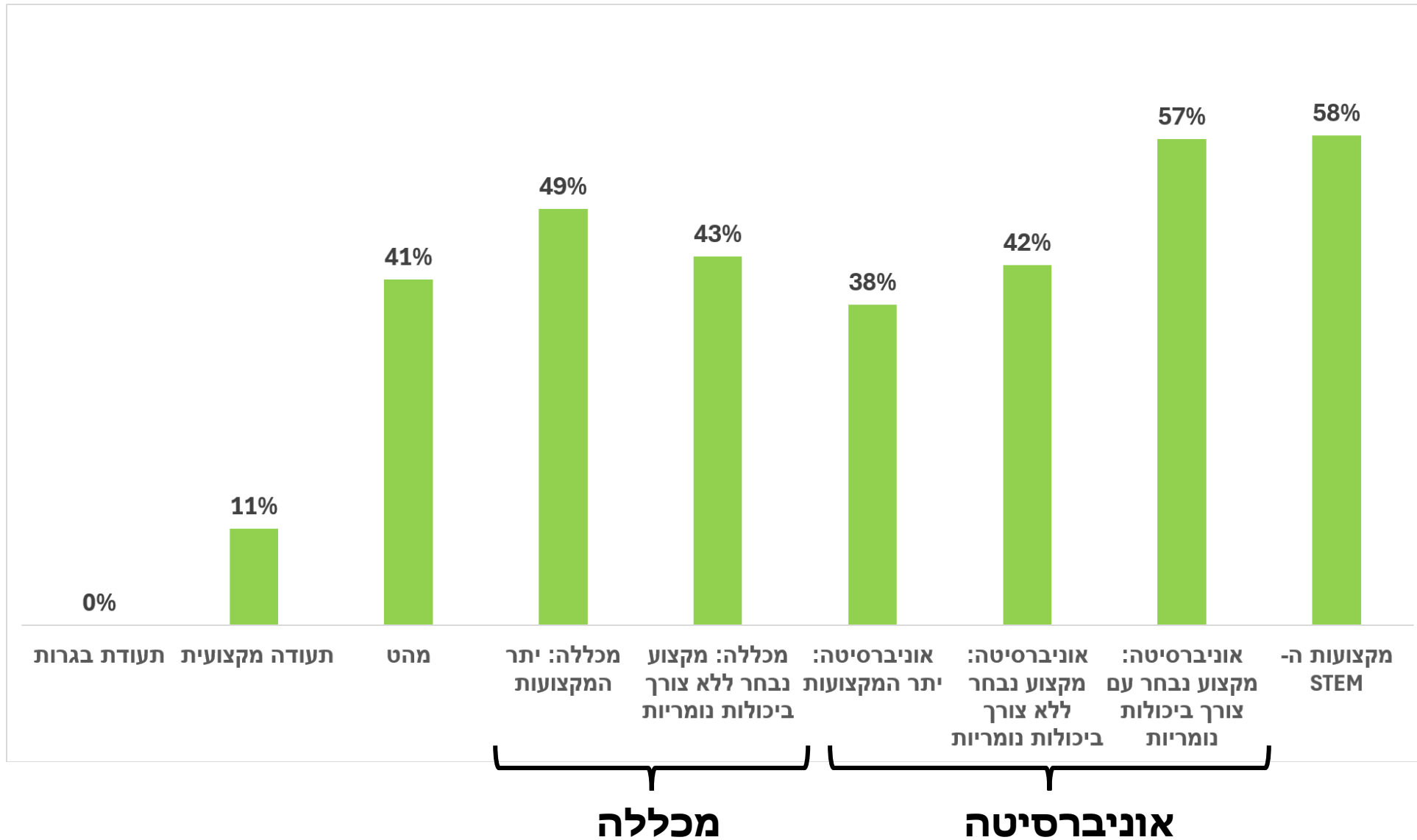
תשואה כללית גבוהה מממוצע OECD –
שם תשואה למיומנויות של כ-10% לכל סטיית תקן

חשש לאפליה /
חוסר מיצוי
יכולות בשוק
העבודה בקרב
חרדים, ערבים
ונשים

תשואת השכר להשכלה (בהינתן מיומנויות)

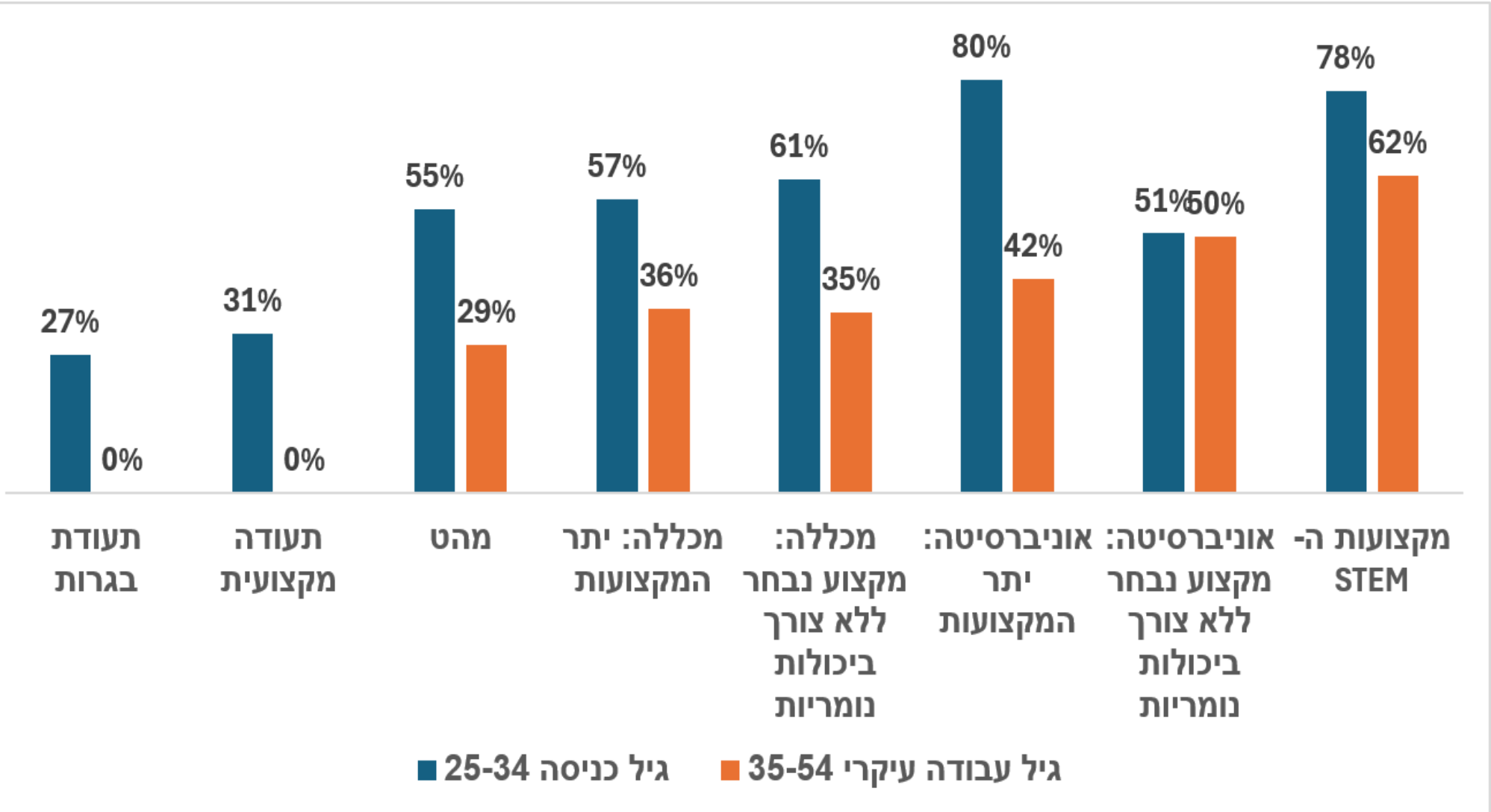

יש תשואה
להשכלה מעבר
להעלאת
המיומנויות
הקוגניטיביות

יתרון למקצועות
גבוהים ול-STEM

תשואת השכר להשכלה לפי גיל (בהינתן מיומנויות)

אפקט סיגנל ברור

אין תשואה להכשרה מקצועית בגילאי העבודה העיקריים

תשואה נמוכה למכללות אצל צעירים יחסית לאוניברסיטאות

04

השלכות AI

מעבר למדידה ישירה של
כישורים?

חיזוק / הפחתת תשואה
להשכלה?

הרחבת/צמצום פערים?

03

פערים

ערבים: פערי מיומנויות,
השכלה כסיגנל

חרדים: כדאיות להשקעה
בהשכלה גבוהה

נשים: חוסר מיצוי יכולות

02

אתגרי יעילות

תשואה נמוכה למכללות
בקרב צעירים

VET ללא השפעה על
מיומנויות, וללא תשואה -
בניגוד ל-LLL

01

מיומנויות ותשואה לשכר

אוניברסיטה ו-STEM < מכללות

להשכלה ערך מעבר למיומנויות

המלצות מרכזיות

נדרשים בחינה מחודשת של הקצאת המשאבים בין מוסדות
ומקצועות השכלה גבוהה

קידום הכשרות לא פורמליות ו-LLL

והגדלת נגישות להשכלה גבוהה בקרב אוכלוסיות

תודה

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה